

РЕСТАВРУВАННЯ ЗНИКОМИХ ЛІТЕР...

Мирослав Лазарук. Забуті письмена. Повість-спогад про поета Ігоря Римарука. – Львів: «Растр-7», 2018. – 186 с.

2018 року в липні минуло 60 років Ігореві Римаруку (1958-2008) і наближається десятиліття від його смерті. Це десятиліття без Римарука лише увиразнило глибину втрати і розуміння в літературній спільноті, що такі Поети зринають, як слід блискавки, аби згадувати їх, дивуватися сакральності поетичного слова, постійно повертаючись до написаного і сказаного ними.

Римарук з ряду безталанних поетів, таких як Тарас Мельничук, Володимир Затуливітер, Микола Холодний, Ярослав Павуляк, Атила Могильний. Римарук – геніальний поет, і таким залишається у своїх поезіях. Римарук – скажу крамолу, - незнаний поет. І хоча за життя спілкувався з багатьма людьми, ніхто не поспішає написати про нього не те, що книжку, а навіть спомин. Виняток складають, як мінімум, двоє із його літературних приятелів – Іван Лучук і Мирослав Лазарук. Лучук час від часу повертається до життя і творчості Римарука в есеях і фрагментарних споминах, а Лазарук написав повість-спогад про Римарука під назвою «*Забуті письмена*», приурочивши її вихід до 60-річного ювілею Поета.

Сам Мирослав Лазарук відомий як поет, прозаїк, мистецтвознавець, есеїст, редактор «*Буковинського Журналу*» і директор музею Володимир Івасюка в Чернівцях. Має у своєму доробку він також книгу-спомин «*Микола Вінграновський. Степовий Сварог*», що вийшла двома накладками 2009 і 2017 року, а також відомий як упорядник книги вибраних творів Миколи Вінграновського у смолоскипівській серії «*Шістдесятники*» (Вінграновський Микола. ВИБРАНІ ТВОРИ / упор. Мирослав Лазарук. – К.: Смолоскип, 2013. – 872 с. – Серія «Шістдесятники»), що мала добру критичну опінію.

Що стосується першої художньо-спогадової проби Мирослава Лазарука, присвяченої Миколі Вінграновському, то в цій книзі не відразу вдалося авторові знайти той ритм і ту інтонацію, яка була би відповідною яскравій ході «*маршала Вінграновського*». Чим були викликані і контрастні оцінки цієї книжки малочисельною українською критикою.

Повість-спогад про Ігоря Римарука з першої сторінки пропонує той рівень розмови, який не навантажує, не провокує, а просто ілюструє-показує, а де потрібно і вдається до доступної форми поетичного аналізу і літературних асоціацій та паралелей.

Автор розкриває феномен поетичної ходи Ігоря Римарука, взявши за основу дружнє спілкування з поетом з 1977 до 2008 років. Перед читачем постає велична і водночас проста картина вродання Римарука в

український культурний простір 80-х років ХХ століття – початку ХХІ століття. Згадується родинний простір Римарука, його студентські роки, період редакторської роботи у видавництві «Молодь», відтак у журналі «Сучасність», коло спілкування, і завершуючи трагічними львівськими сторінками осені 2008-го.

У книзі є «Заснів», десять розділів і незла післямова Ігоря Гургули. Доповнюють розповідь про поета і фотоілюстрації, їх небагато, але досить, аби скласти читачеві уявлення про коло знайомих, друзів і близьких Римарука.

Сама розповідь у книзі є легкою, а певні відступи чи використання спогадів знайомих, фрагментів критичних статей, друкування віршів як Римарукових, так і власних, – лише увиразнюють яскравість і непересічність цієї постаті в українській літературі.

Напрошується і власний спомин про знайомство-бесіду з Ігорем Римаруком в день з'їзду під відкритим небом (лютий 2004), коли Римарук заявив, що він поновлює своє членство в НСПУ, аби відстояти права і свободи письменників. А коротка наша розмова в «Купідоні» стосувалася надрукування моєї рецензії на книжку віршів Бориса Щавурського у «Сучасності». Ігор запропонував мені надіслати рецензію, і на мої слова, що його заступник не подасть мого матеріялу, заперечив, – редактор я, а не він, надсилай. Та рецензія була опублікована. Співпраця могла би й продовжуватися, якби не моя власна відстороненість і обережність в спілкуванні.

Не відволікають від основної думки і згадки про особливості побутового життя Римарука, спільні пригоди (чого варує розповідь про втечу Мирослава Лазарука з міліцейського відділку і загублений черевик під час втечі), про літературне «козоводіння», про особисте життя поета. А все тому, що автор зосереджений не на побутовому, а на поетичному. І все в цій книзі витримано, делікатне і в міру. Можна твердити, що ця книжка про Римарука, яке є найпершою в цьому жанрі (про літературознавчі статті чи, навіть, дисертації, не кажу, їхня поява потрібна, але вона нічого не змінює і не впливає на читацьке сприйняття творчості поета), вдалася Мирославу Лазаруку, і, як така, вже може бути еталонною для книжок подібного жанру і формату.

Звичайно, що цією книжкою не вичерпується розмова про Ігоря Римарука. Це добре розуміє і сам автор, твердячи, що така розмова і таке спілкування триватимуть: *«День за днем, місяць за місяцем, рік за роком час віддаляє нас від тих, хто пішов передчасно. У житті по-різному трапляється. Когось таки згадуєш, ходиш на могилу, молишся, когось тільки пам'ятаєш, а хтось так глибоко пірнув у своє минуле, що навіть у снах до тебе не приходять... З Ігорем у мене виходить по-іншому. Він нібито мене й не покидав за ці прожиті без нього літа. Без кінця читаю написане ним, з олівцем, щось помічаю, щось запам'ятовую. Тобто ми з ним продовжуємо спілкуватися».*

Переконаний, що для багатьох читачів, повість-спогад Мирослава Лазарука стане добрим провідником у поетичний світ Ігоря Римарука.